

—Diuen les amigues si vol fer el favor de tocar un fox-trot... encara que sigui de Chopin.

La gran serpent marina

ALTRE cop el món científic té posada a l'ordre del dia la qüestió de l'existència o inexistència de la serpent marina.

En efecte, no fa gaire que uns mariners que navegaven per aigües del Cap Florida, van veure un escamot de taurons que, famolencs, es menjaven les despulles d'una bèstia morta, que surava, la llargada de la qual era d'uns vint-i-quatre metres pel cap baix.

Virant cap a la costa, van fer en terra alguns preparatius i a l'endemà tornaren cap aquell lloc amb tal de veure què hi trobaven. Ço que hi trobaren només, va ésser el cap d'un monstre marí de quatre metres i mig de llargada per dos d'amplada, i de tres tonelades de pes. La mica de cara que els taurons van deixar en aquell crani colossal, va demostrar que no es tractava de cap balena.

La revista que ens informa d'aquestes dades, afegeix que les dites restes van ésser remolcades fins a Miami on hi ha un important laboratori de biologia marina, per a que els homes de ciència diguin llur parer respecte a l'animal al qual pertany l'esmentada despulla.

Mentre els naturalistes donen el dictamen llur, recordem les diverses vegades en que l'aparició d'altres bestialsses per l'estil, i no menys desconegudes, ha estat anunciada.

Sense anar més lluny, l'estiu passat, l'expedició Oxford, que va visitar el Spitzberg, va descobrir allí tres despulles de monstres marins. No fa gaire tampoc que M. Sheffield, de nacionalitat britànica, en tant caçava per les vores d'un llac en la regió de Chubet, va comprovar la presència en aquelles aigües d'un animal monstruós les característiques del qual corresponen a les del Plesiosaure, reptil anfibí, les restes fòssils del qual són prou conegudes. Aquesta bèstia dels temps geològics tenia el coll d'una extraordinària llargada, un cos botarut i grandíol i quatre extremitats desenrotllades com remys per a nedar, exactament al monstre que M. Sheffield assegura haver vist.

Molts són els que es resisteixen a creure en l'existència actual del Plesiosaure, més com el testimoni de M. Sheffield és digne de tot crèdit per tractar-se d'una persona de gran il·lustració, la Societat Zoològica de Bons Aires ha determinat equipar una expedició amb tal de caçar per mar o per terra el monstre de referència.

Totes aquestes troballes resusciten l'antiga qüestió de si existeix o no la gran serpent marina.

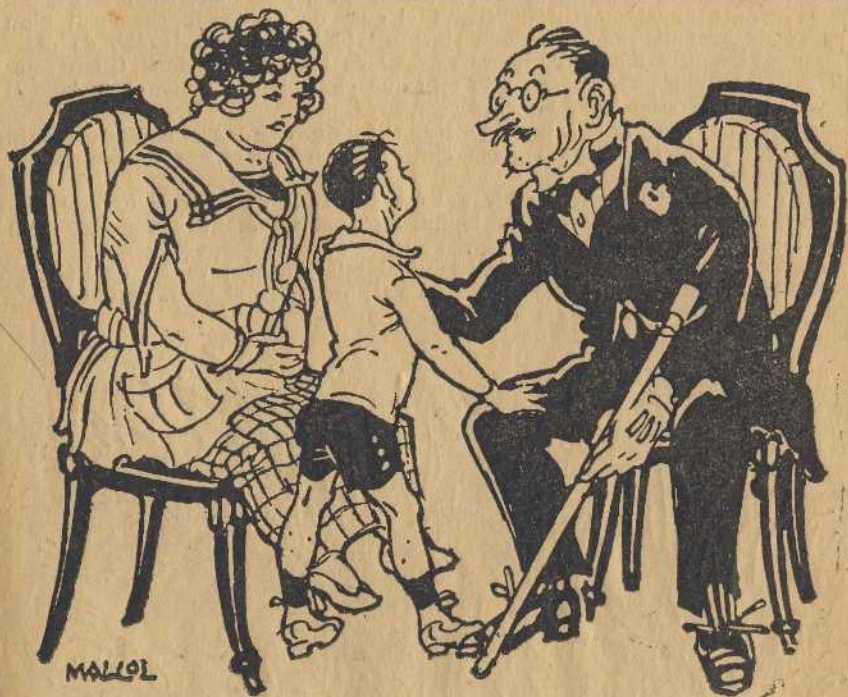
Durant molt temps la seva existència va ésser tinguda per una llegenda

malgrat haver sigut oficials de la marina britànica els que en 1734 van donar-ne la primera notícia.

Posteriorment ha estat admesa la possibilitat de l'existència de semblant monstre, que arreballaria a la balena la seva categoria de reina de les mars, per raó dels molts testimonis que vingueren a confirmar el dels marins anglesos, enc que faci dubtar del fet les diferències de les versions, per ço que toca a les dimensions de la serpentina monstruosa, car, mentre uns li assenyalen cent vuitanta metres de llargada, altres es contenten amb fer-n'hi deu.

Esperem a veure qui hi dirà l'última paraula.

ABECÉ

—Veiam, maco: per què vols estudiar, tu?

—Jo, per advocat.

—Advocat? Ja saps que tindràs d'estudiar molt? Perquè és una gran carrera.

—No, senyor, no.

—Que no, dius?

—No, senyor, perquè jo en sé molts que ho són sense haver tingut que estudiar gaire. Sant Roc, advocat per la peste, Sant Blai, advocat per la gola...

Magazines Festives

L'extraordinària aventura de Mister Edward Gendhit

El famós explorador, i caçador de feres, Edward Gendhit, del qual s'han ocupat tots els diaris que han parlat d'ell, acaba d'arribar a Boston. Amb aquest motiu he tingut el gust de saludar-lo per medi d'un aparell de telefonia sense fils que tinc instal·lat al quarto lavabo de casa.

La personalitat d'aquest cèlebre caçador és interessantíssima. Quan compli els vint-i-cinc anys, no en feia més que cinc que en tenia vint. Això li donava molt prestigi entre els seus companys.

De seguida que vaig saber que Mr. Gendhit es trobava a Boston, vaig demanar comunicació amb aquella ciutat, i al cap de pocs minuts ja estàvem parlant.

La conversa que vam sostenir a través l'espai va resultar un xic descosida, cosa molt comprensible tenint en compte que ens servíem d'un aparell de telefonia sense fils.

De totes maneres puc reproduir aquí el relat que em va fer de l'última cacera efectuada en els boscos de... (no vaig entendre el nom, perquè m'arribà a l'orella amb les lletres al revés).

El famós Edward tingué la amabilitat d'explicar-me amb tots els detalls l'emocionant cacera que tan trist desenllaç va tenir. De dotze caçadors que eren, quatre no hi van anar, cinc es van quedar a casa i els altres es van negar en absolut a ésser de la partida.

No es desanimà per això el senyor Gendhit. Al contrari, se n'alegrà molt, perquè amb tants caçadors haurien gastat moltes municions i, ara, aquest article sembla que va molt car. Es consolà com va poder de la pèrdua dels seus braus companys, i ell tot sol s'enfilà muntanya amunt, per aquelles costes tan costoses.

Quan va arribar a la plana, no es veia ni un lleó per remei. Ell tenia el compromís de portar un lleó mort o morir ell. Mister Edward preferí morir ell, però no va poder de cap manera. I sort en tingué, perquè al cap de cinc hores o tres, va veure sortir d'entre la pinassa de les canyes, un lleó de metre i mig d'alçada per dos metres de llarg, sense comptar la cua ni les dents.

Mister Gendhit no s'immutà perquè no tenia temps per perdre. Es posà el fusell a la cara. Clucà un ull, en clucà un altre i no va veure res. Aleshores obrí l'ull i veient que el lleó ja era molt a prop, va disparar i el lleó va fugir, resultant infructuoses totes les recerques que va fer. Per sort, ningú no va pendre mal. Només fou de dordre, perquè havent fugit el lleó no es va poder comprovar si la mida declarada per Mister Edward era ben exacta.

No era el primer cop que un lleó havia fugit del seu davant; molt sovint li havia passat una altra vegada, potser per venjança de les moltes vegades que ell havia fugit al davant d'un lleó.

Com que tenia el compromís de presentar al Círcol de Caçadors de Boston, un lleó mort, o bé de presentar-se mort ell mateix, tornà a buscar per la selva algun altre lleó que es posés a tret dels seus ídems.

I, en efecte. Al cap de pocs instants un tigre es presentà a la vista.

—Passo!—li cridà el famós caçador, recordant que el compromís era de lleó i no de tigre.

La fera, en sentir-lo, desaparegué.

Aleshores el caçador es posà a l'aguait, ben amagat dins d'una garita de tela metàlica reforçada que portava dins del sac, i allí s'adormí, fins a l'hora que els lleons tenen per costum udolar ferotgement.

Però veient que l'hora passava i cap udol no es sentia, es va treure el reclam per a imitar el bramular dels lleons. Bufà i sortí una cosa així:

—Cuac, catacuac!

—Damnació! He agafat el reclam d'agafar perdius en lloc del de caçar lleons.

De sobte, un dubte terrible li travessà pel cervell.

—I si també hagués canviat els cartutxos!

En efecte. En lloc de bales plimsaul per a matar bestiar gros, s'havia emportat perdigons i polvos per a matar bèsties petites.

Un altre caçador, davant d'aquesta fatal equivocació, s'hauria retirat. Doncs ell, no. Es va asseure a terra i carregà el canó de l'escopeta de polvos d'aquells.

I no fou pas massa aviat, perquè encara no feia tres hores que l'havia acabat de carregar, se li presentà al davant un lleonàs com una casa de cinc pisos, però sense escala ni porter.

Aquell lleó no semblava pas molt complimentós. De primer va donar una ensumada tan estrepitosa que les fulles dels arbres es remogueren.

Després, mirant-se fit a fit a Mister Gendhit, avençà tot de dret vers ell, i quan signé a quatre passes justes, la bèstia es va asseure damunt de la seva cua i es posà a gratar-se.

Mr. Edward, aprofitant aquell moment, apuntà i disparà, amb tan bona punteria que els polvos insecticides s'escamparen per tot el cos del lleó, deixant-lo net de puces com la palma de la meua mà.

Els lleons són molt agraïts. Aquest lleó, en veure que de cop i volta li havien tret la molèstia de tantes puces com criava, s'atansà vers el caçador i se li va ajeure als peus.

Es a dir, es pot calcular així, perquè el lleó prou se li va ajeure als peus, però en aquell moment els peus de Mr. Edward no eren allí, sinó que es trobaven en companyia d'ell, corrent a més no poder.

Qualsevol podria creure's que el famós caçador fugia per por, i no hi ha tal cosa. Això ho fan córrer els envejosos de la seva fama. El que va fer el senyor Gendhit fou córrer perquè el lleó no l'atrapés, ja que el tracte era al revés, és a dir, que qui havia d'atrapar no era el lleó a ell, sino ell al lleó.

Un cop, per no haver tingut en compte aquest detall, un caçador morí destroçat entre les grapes d'un altre lleó.

Però no acaba pas aquí l'aventura extraordinària de Mister Edward. Quan va ser un tros lluny, es ficà dins de la garita portàtil, i apuntà.

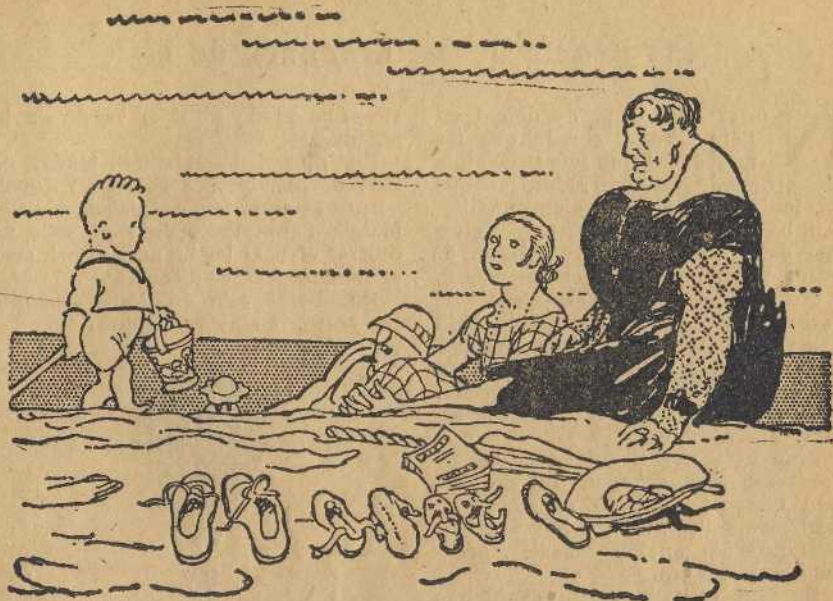
Aquest cop el cartutxo era dels de matar perdius, i tingué la sort de tocar el lleó en mig del pit... Però el lleó no va caure. Va fer un gran badall, quedant amb la boca oberta, immòbil, però viu.

Veient que no es movia, Mr. Gendhit s'hi atansà, i el lleó quiet com un roc. Li ficà la mà a la boca, i la boca no es clogué pas.

Allavors el lligà pel coll amb un cordill, i estirà. El lleó el va seguir dòcilment fins a Boston. Allí el presentà al Círcol de Caçadors. Tothom es quedà parat, però li van buscar moltes raons perquè el tracte era portar el lleó mort i ell el portava viu.

Per tota resposta, Mr. Edward mostrà el forat del cartutxo que es veia en mig del pit del lleó.

El cas anava resultant molt interessant. Vingueren pèrits i facultatius. Van extreure el cartutxo i allavors es comprengué tot. Com que el cartutxo era de matar perdius, havia deixat el lleó amb vida i no li matà més que la perdiu.

ELS «REQUIEBROS» DE DONA ANTONIA

—Ai senyor, que «mono», sembla una postall

PATUFET - FILMS

PEL·LICULA DE LA SETMANA

Aquests dies els diaris han publicat articlets denunciant a l'Alcalde el fet a tothom palés, de que els bancs i les cadires de les places i els passeigs, siguin ocupats els vespres per gents de baix estament, com són captaires, bohemis i tauls de tota llei, que, mancant de domicili, es passen la nit en fresc convertint ciutat i aixamplis en un dormitori immens. La premsa que això censura, diu que és cosa mal vistenta, impròpia d'un poble culte com el nostre preten ser, i que ens deixa en mal concepte

en els ulls dels estrangers. Amb perdó dels «rotativos», jo penso ben altrament, car que aquí els més miserables tinguin llits tan opulents com els que al Passeig de Gràcia va construir en Falqués, amb suplement de «xinxeta» de mil bugies o més, sospesa d'un braç de ferro forjat artísticament, és cosa que, pel contrari, ens honora i enalteix, puix mai ni a París ni a Londres, ni a Berlin ni a Budapest, ha dormit la pobrissalla en uns «piltres» com aquells, cada un dels quals representa cosa de cinc mil durets. Nrio

Els nanets de les branques de pi

No, si no ho era de dolent en Pere Cirerol, encara que fes malbé les branques de tots els arbres... D'esbogerradot, sí que en tenia un caire, i d'entremaliat, ben bé dos caires i mig, però l'altre mig caire que li quedava era, ja hi podeu pujar de peus, d'or del més fi.

Corrent del bassot a la rasa, de l'era a l'hort, de la parada de baix a la vinya de dalt, s'aprén d'escuar sargantanes, d'aixelar papallones, de jugar a pam-itoc amb pastoretets, però el que és de tenir amor als arbres, no, no i no.

Prou el rector li deia que els arbres eren cosa de Déu, tan de Déu com ell mateix; prou el mestre li explicava l'utilitat dels arbres... Branques que en Pere abastés, branques esqueixades.

De tant en tant, algun pagès que el veia pegar estrebadetes del pi més alt o de l'alzina més vella, li etzibava entre cap-i-coll algun còdol de torrentera... Tan se valia: el vici era més fort que el nyanyo. Doncs, ja sabia que sa mare tenia un ungüent que treia el cop a fora, i res, no era res tot plegat. Una taca més a la pell casi no s'hi notava.

Una vesprada, a l'hora de les ombres i quan ja havia eixit de l'escola, sa mare va enviar-lo a fer lleyeta menuda. No li podien encarregar feina més agraïda i més del seu gust... Ai, pobres pins, quina destrucció amb aquell Atila que encara ensenyava la seba, perquè a sa mare no li havia vagat de fer-li uns pantalons d'home!

Saltant, què saltant! botent, va córrer cap al bosc en Pere Cirerol. El bosc era a tret de fona, de manera que amb unes quantes gambades i davallant pel dret—totes les roques solen tenir una mica de brosta on arrapar-se—va arribar en un dir Je-

sús—que jo no sé si el va dir—a la pineda.

Els pins i les alzines, tenen, de part de nit, bromes pesades i aquell vespre estaven tan enjogaçats com el mateix Peret. En veure'l no se'ls va ocórrer aixecar les branques al cel, com si demanessin clemència?

En Peret se'n va donar compte tot seguit i s'hi va capficar.

—Té! Juraria que les branques s'han enfilat soca amunt! Ves... Aquest pi del nus, tenia una branca que casi escombrava el pedris i ara no li veig...

Va anar examinant tota l'arbreda... Ni al boixerol d'abaix ni als ginebrons d'amunt hi sabia veure branquillons. S'havien arrapat tots tan al tronc que cada arbós semblava un pal.

Així i tot, en Pere Cirerol no era capaç d'entornar-se'n a casa sense llenya. Cama ací, cama allà, abraçat al pi més ferm, vinga pujar soca amunt. Però les branques també pujaven, o era que el tronc s'estirava, que això amb les ombres del capvespre no es veia gaire clar. El cert és que en Peret mai i mai hi acabava d'arribar.

Tocava ja arran de núvols, que ja no veia el campanar del poble, i encara hi havia pi per enfilarse. En Peret suava i sort encara que la suor li fonia les llàgrimes, perquè, per dins, en Peret plorava de ràbia.

A la fi, el pi, cansat de créixer, va deixar-se arribar a la branca més tendra. En Peret no s'hi va pas mirar gens. L'agafa per l'extrem, se l'entortolliga d'un vol a la mà i pega estrebada.

Un ai!, esgarriós, va seguir a l'esqueixada.

A en Peret se li van glaçar les sangs i sort que estava ben encreuat de cames, que prou hauria caigut des de qui sap on, perquè estava tant alt, que de segur no el veien bé més que des de la Glòria.

De la ferida del pi va eixir-ne tot seguit un homenet menut, menut. En Peret en adonar-se'n, amb la mà lliure va tapar l'esqueix, però va sentir pessigolleig a la mà, com de formigues, i va retirar-la...

Ai, Senyor, quina gentada d'homenets que va començar a sortir i a calar-se soca avall! En Peret estava esgarriat. Els homenets tenien que passar per entre les cames d'En Pe-

ret i aquest, tement que li ventes sin una estirada, va donar-se pressa a relliscar.

Sort en va tenir! A baix l'esperaven ja una colla d'homenets que encara que xics, tots eren barbuts i duïen caputxa i un vestit vermell de cap a peus, de punt de mitja, sabates i tot.

—Ai, Pere Cirerol, que ja se t'han acabat les dolenteries! Feia massa temps que durava la teva guerra contra les pobres plantes del bosc, que et donen carbó quan són seques, i deturen els aiguats, i ombregen els camins. No senties en arrancar branques que els arbrçons, malaventurats d'ells, cruixien? No era que cruixissin, no, eren crits d'angúnia que nosaltres que hi vivim dins, en el punt on s'esberlen, llençàvem estèrilment. Ara, te'n faràs set estelles del teu mal cor. Nosaltres et tenim ben nostre. Les aranyes han teixit una malla ben espessa al voltant de la pineda: el lliga-bosc ens ajuda. Ens ets presoner. I saps què et farem? T'arrencarem primer el braç dret; després l'esquerre; després la cama dreta, i els cabells i les orelles... No en quedarà de tu un bocí al seu lloc...

El pobre Peret no sabia pas el què li passava. Si hagués pogut tornar a enganxar la branca al pi!

No s'hi va pensar. S'enfilà arbre amunt i tot de cop va ésser al lloc de l'esqueixada. L'arbre s'havia enxiquit altra volta. Va aplicar a la ferida

la branca i amb la resina s'enganxà. En davallar, els homenets tornaren a parlar:

—Has fet santament, però el mal passat ja no té remei. De totes maneres si ens promets que mai més

martiritzaràs cap arbre, et deixarem anar...

—Però, com li portaré la llenyeta a la mare?— va preguntar d'esma, perquè no sabia pas el què fer ni el què dir; tan culpable es veia.

Un dels homenets va avançar i va oferir-li a en Peret un saquet de carbó.

—Ves a ta mare i dóna-li aquest carbó... I tu, recorda't sempre de que els arbres tenen ànima, i que se'n dol de les malifetes innecessàries.

Van obrir-li pas els homenets i en Peret, corre que corre cap a casa amb el sac de carbó.

A sa mare prou li va contar la feta, però sa mare no el va creure.

—Et deus haver adormit!

—I el carbó?—feia el noi.

Van encendre el foc amb unes teies i el carbó dels homenets va començar a tornar-se daurat, i lluent, que semblava sol, de tanta claror que feia. Però l'olla que penjava dels cremalls, no arrencava el bull.

Tant i tant no s'escalfava que van atrevir-se a tocar el carbó. Era fred com la neu.

Què serà, què no serà, van avisar a la gent del poble i el rector i el mestre van convenir en que el carbó era or.

En efecte, a ciutat els en van donar tants diners que van ésser rics tota la vida i encara a en Peret, quan va ésser gran, li van sobrar diners per a repoblar tots els boscos de la seva terra.

I és fama que en passar-hi, les branques, inclinant-se fins a terra, li feien acatament.

CLOVIS EIMERIC

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el quint fulletó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, LES MEMORABLES AVENTURES D'EN ROC GENTIL (2.ª part). Amb aquest suplement es regala el conte complet «Estiuejant», per Jordi Català

- Què li sembla, doctor?
 —Doncs que corrin a cercar el capellà de la parròquia, perquè aquest home se'n va.
 —Se'n va? Si acaba ara d'arribar i ha dit que volia passar-se aquí 15 dies.

LLETRES D'UN MISSIONER

XXIX

El Rosari dels naufrechs i el carruatge de luxe

ESTIMATS Patufistes: A cà'n PATUFET l'altre dia tot una colla de minyons demanaren una guardiola, i a l'inscriure els noms, resultà que tots eren germanets. No, fillets meus; val més que tots els germanets junts tinguin una sola guardiola que sigui com el vincle que us uneixi també en germanor espiritual, i així aplegant-vos tots per un mateix fi, regnarà en vosaltres una pau i harmonia meravelloses, i també portareu la guardiola plena

més aviat. Feta, doncs, aquesta petita observació, anem al nostre objecte:

«Tai-po, 24 de juliol de 1915.—Com dèiem la setmana passada, refugiats sobre aquella casa de fusta, encara que més segurs que en nostra nau, no per això la por i l'esglai ens deixaren, ja que les aigües no havien minvat del tot. El P. Andreoletti, volent animar-nos i a l'ensemps per atreure la divina protecció sobre nostre, sortí amb una proposta:

»—Sabeu què podríem fer?

»Nosaltres, atapeïts com estàvem damunt la caseta, barrejats amb la tripulació i demés passatgers, gairebé no ens podíem moure; teníem nostra intel·ligència embotornada per l'angúnia, i al sentir les últimes paraules del Pare ens giràrem sobre nosaltres mateixos i com despertant d'un llarg esllanguiment, s'omplènaren nostres cors d'esperança.

»Què?—preguntàrem a l'hora.

»—Resar el Sant Rosari...

»Per la senyal de la Santa Creu... —vaig dir jo per tota resposta, tot fent dringar els rosaris dins la butxaca i com volent dir: som-hi que aquí hi veig la solució.

»I tots els cristians resàvem amb una fe, devoció i esperança corprenedores, caldeiant-se nostra ànima erta pel fred de l'esglai amb aquell ambient celestial i confortador de la pregària. Fins els mateixos pagans, penetrant el gran significat del que feien, escoltaven moguts d'admiració i respecte. El sol, sortint a l'horitzó per darrera les muntanyes, començava a irradiar la vall, platejant les aigües braves; i elles mimvaven, mimvaven, fins que, per allà a les 8, de tal manera s'havien apaivagat que ja en restaven pocs pams. No hi havia, doncs, perill i baixàrem a terra, on ens enfangàrem i mullàrem fins a mig cos costant-nos grans treballs el sortir d'aquella enfangadissa. Quan a la fi poguerem eixir-ne i pujant un turonet on no havien arribat les aigües posàrem els peus en sec, fou aleshores que poguerem contemplar una multitud de pescadors que

de totes parts es dirigien cap al riu traspasant els clots i enfangant-se fins al cap d'amunt per tal d'arribar fins a les riberes del riu i assolir així els peixos més fàcilment a mida que la rierada vagi mimvant.

»El Catequista xinès ens distraigué d'aquesta escena.

»—Pares, no veuen més enllà?—diagué, allargant el braç i signant una caseta que hi havia més amunt.

»—El que?—responguérem.

»—Aquell parell de búfals amansits que voltan la cinia; els podríem llogar perquè ens portessin fins a Tai-po, car el terreny està tot insuportable i ple de bassals d'aigua i els nostres fatos fan el seu pes.

»—Però al baixar ja trobarem el camí de Weishow?

»—La cristianitat a vostè encomanada, vol dir?

»—Cabaiement—dic jo.

»—Doncs sí, Pare. Conec una dressera que agafarem una volta arribats a Tai-po.

»Dit i fet: l'amo ens féu montar dalt els búfals servint-nos de guia i començàrem a fer via».

Heu's aquí com ne sortirem d'aquell atollament; però fou un pas també bona cosa difícil el posar-me de camí dalt d'un búfal, perquè teniu de saber que el búfal no portava cap guarniment ni sella ni cosa que s'hi assemblés, i sí, jo, l'enredo dels aparells. I així vaig tenir de pugnar per sostenir-me, arribant al terme del camí més mort que viu, però per això amb ganes d'anotar-ho tot per poder contar-vos-ho avui curosament.

Vostre affm.

L'ONCLE MISSIONER

Els Pomells de Joventut

LA FESTA DELS POMELLS DE LLINÀS

Dernà, diumenge, tindrà lloc a Llinàs una festa molt important amb motiu de celebrar-se la inauguració dels Pomells de Joventut d'aquella població «Rosar de tot l'any», «Murtra del corredor» i «Flama d'amor», amb assistència d'En Josep M.ª Folch i Torres.

La història d'un pobre infant

QUAN va sentir que les cames no el volien portar, de tan enfebrat que estava, es va ageure dins del regueró del camí perquè allí l'herba hi era fresca.

Aleshores fou com si somniés despert.

No tenia més que deu anys el pobre infant, i ja la seva vida era plena de tristos records.

Aquests records, febrósenc com ara estava, li acudien com una visió de claretat en mig de les tenebres. Era aquell temps que ell vivia tan feliç en el petit poblet entre muntanyes. Tenien una caseta; la mare hi feinejava sempre, mentre ell jugava al marxapeu amb la Rosalia, la veineta, més petita que eli, però traçada i entenimentada, que l'enretirava en passar un carro, per a que no prenguéss mal i s'inventava uns cou-dinars esplèndits.

Després, vingué un dia que la mare se l'emportà, de bon matí; i van caminar molt, fins arribar a una gran ciutat. I, aquí el record es fa tenebrós. La vida miserosa dins d'un pis encongit entre una gent desconeguda, on passava hores i més hores esperant la mare que només es deixava veure les hores de menjar i de dormir.

Encara és com si la estigués veient en Minet; tota llarga de cara, més esgrogueïda que quan eren al poble, de tan atrafegada que anava fent feines a tant per hora; que era per això que la dona havia volgut anar a ciutat, atreta pel fort preu a que s'hi pagaven aquesta mena de treballs.

Amb el cap mig colgat entre la gemada herba del regueró, en Minet anava desgranant així els seus records fins arribar a aquell dolorosíssim de quan la gent del pis, on vivien a dispesa, li van dir que la seva mare no s'havia llevat i que en anar a veure-la, es va trobava bé, l'havien trobada morta.

No podria ara dir com va ser que després de plorar molt a la vora del llit de la mare, el van treure d'allí i ja no l'ha vista mai més. Quan la va demanar, li van dir que l'havien enterrada al cementiri, i amb la fallera d'anar a veure-la, es va perdre.

Els records es trencaven i es mal afegien. Recordava uns dies vagant pels afores de la ciutat, uns que en travessar un pas a nivell de la via, reconegué que era aquella la carretera per la qual temps enrera arribaren a ciutat amb la seva mare.

Aleshores un gran afany de tornar a veure el poble i la Rosalia l'escoté, i empenqué el camí, sense saber res del temps que li calia caminar.

Emmalaltí de fam i de cansament. Una forta pluja l'agafà de ple, i un matí es deixondí fadigat, amb el cap que li donava toms, i fou quan es deixà caure en el tou de l'herba fresca del regueró.

Passà un dia i una nit sense saber de quin món era, i en deixondir-se l'endemà matí, va tenir una forta alegria en descobrir entre uns claps d'arbres el campanar del seu poble i la taca blanca de l'ermita, damunt la serra verda.

Provà d'alçar-se, i d'un xic més que cau. Sort tingué de la canya que duia.

El cap li bullia; les galtes li cremaven, enceses com una posta. Arrocegant, com qui diu, els peus, anà caminant, els ulls fits en el campanar, el cor i el pensament en aquella Rosalia que ja feia quatre anys que no havia vist... I era com un trencadís que se li feia dins de l'entranya pensant que si podia arrocegar el pes de les seves cames fins allí, tornaria a veure la bona amigueta del cou-dinar; i, ella que amb tant de seny tenia cura d'ell quan passava un carro, també n'hi tindria ara que el veuria tan cansat; i li donaria aigua per la seva sed abrusadora...

Arribà quan feia poca estona que la campana havia tocat l'oració de mig dia.

En passar per les quatre cases que es troben abans del seu carrer, se'l van mirar unes dones i no el van conèixer.

Quan arribà al marxapeu de casa la Rosalia el cor li batia tan adalera-dament que no tingué veu per a cridar.

Amb una mà aguantava la canya; amb l'altra mogué l'anella de la porta.

Es sentia que dinaven a dins, i una veu, la de la mare de la Rosalia, cridà des de la cuina:

—Déu t'empari, noi!

Ell, treient força d'allí on pogué, va dir:

—Sóc en Minet...

Aleshores sortí ella, la Rosalia, tan endreçada com abans, amb aquell mirar tan d'ella, i exclamà:

—Es en Minet! Pobre Minet! Mireu-lo!

El pare i la mare acudiren.

Veient que no tenia ni força per a passar el marxapeu que era un xic alt, i que la Rosalia li anava a donar la mà per a ajudar-lo, la mare l'agafà pel braç i l'enretirà d'una sola estreçada.

—No el toquis, que sembla malalt.

Pare i mare es van mirar esferèits.

—Saps què em sembla?—féu la mare.—Em sembla que té la pigota. No veus quina cara tan rogenca i quin mirar tan lluent? Ja hi pots pujar de peus. Vicents: aquest xicot té la verola negra. Com que diuen que a ciutat n'hi ha passa...

I, tots esverats, se n'emportaren la Rosalia cap endins de la casa.

—Un got d'aigua, si us plau!—demanà ell.

Però la seva veu era tan feble que ni el sentiren.

Volgué trucar aleshores a la casa del costat, allí on havia viscut amb la seva mare; però ningú no sortí. Per l'eixida, ja havien fet córrer la nova, i abans de mitja hora tot el poble sabia que havia arribat un empestat.

L'esglai de la gent d'aquell poble venia de que un cop que hi hagué una peste, de la que en moriren de cada cinc tres, es va dir que l'havien duta

uns gitanos. Per això ara tothom cuità a avisar-se, i el pobre Minet es trobà que enlloc li van obrir la porta.

Volgué anar a la rectoria, però l'església es trobava tan encimerada, que no tingué ni esma per a emprendre el carrer escalonat que hi portava.

Arrossegant-se com podé es trobà fora del poble, i es deixà caure en un badiu, arran de marge, i clogué els ulls.

Dues hores més tard els obrí, i no sabé si somniava o estava despert, en veure's al seu mateix davant, la Rosalia, amb un got de llet frescà a la mà.

Valga'ns Déu amb quin afany el pobre malalt engolfí aquella llet, i amb quin agraïment es mirava la seva amiga mentre bevia:

—A casa no et volen de cap manera, pobre Minet! Però no t'espantis, sents, perquè encara que tinguis la pigota a mi que em fa! Tenen por que jo l'agafi i que em torni lletja i gravada, Déu els perdoni!... Vina, Minet. Repenja't així al braç, que aquí al camp de les pereres hi ha una barraca de canyes. Aquesta manta et servirà de jaç i d'abric. L'he pogut treure de casa sense que em veiessin.

En Minet plorava de

tanta joia i de tan agraïment. Li semblava impossible que podés ésser certa la felicitat de trobar-se al costat de la Rosalia, d'aquella amigueta dels bons temps...

Dins de la barraca l'abrigà, l'ànimà i li prometé anar sovint a veure'l. Li portaria llet, i aigua d'herbes, i si trobava algú que anés a la vila, li encarregaria que fes venir el metge...

Però... En sortir de la barraca, es quedà glaçada en trobar-se amb la seva mare que acabava d'arribar, alterada, esbufegant, roja d'ira.

I, sense alé per a parlar-li, la colpejà barroerament.

—Això, per trapacera i mal creient!—cridà quan va poder.

El malalt quedà sol, plorant, dins de la barraca. Una quietud paorosa el voltava. Ningú no l'aniria a veure. El deixarien allí abandonat, com si un mal vent hagués arrencat la flor de la caritat del cor dels homes.

Un gos de camí, d'aquells de color de pols, arribà vora la barraca. Donà un tom pel voltant, flairant a terra. Es deturà davant de l'entrada. Es ficà a dins. Ensumà vora en Minet i li llepà les mans i la cara. En Minet, encipit per la puja de la febre, somrigué com quan, de petit, la mare el despertava amb una carícia.

Després, el gos es posà a la vora del jaç, assegut, i es quedà allí, mirant cap a la porta, com un fidel vetllador.

La mare de la Rosalia denuncià el lloc on s'havia quedat l'empestat, i, després de molt cercar, es trobà un home, que no tenia fills, que es pre-tava a anar a recollir el malalt «encara que l'hagués d'agafar amb les mans» i el portaria a vila, per si el volien a l'hospital.

L'home arribà a la barraca, però en anar-se a atansar per a agafar el malalt, el gos grunyí amenaçador.

—Fuig d'aquí, mala sort!—cridà el carreter, donant-li una puntada de peu.

El gos anà a rodolons, però s'alçà amatent, i, sense que l'home tingués temps d'evitar-ho, se li abraonà a la cama i li clavà dentellada.

L'home proferí un renec, i sortint a agafar la destreal que portava al sarró del carro, la clavà en mig del cap de la pobra bèstia.

El malalt, que es contemplava esfereït aquella escena, va témer un instant que l'home, abrivat com estava, no acabés amb ell talment com ho havia fet amb el gos.

I fou tan de debò que s'ho pensà, que quan el carreter s'ajupí per agafar-lo, el pobre Minet s'esglaià tant que en va perdre el coneixement i tot.

Al cap d'uns quants anys, arribà al poble un automòbil, del que devallà un jove elegantment vestit.

El carruatge havia parat en la plaça, i el jove s'encaminà a peu cap un carrer estret, deturant-se davant una casa de pobra apariència.

Del campanar acabaven de volar les campanades de l'oració de migdia.

El jove prengué l'anella de la porta i trucà.

Una noia, neta i endreçada, sortí. En veure aquell senyoret, es quedà tota sobtada i li preguntà qui demanava.

—No em coneixes, Rosalia?—li preguntà, mirant-se-la amorosit.

—Ets en Minet!...—féu ella, no gosant mirar-se'l.

—Vinc a pagar-te un deute que tinc amb tu, si és que a tu et plau la paga.

Els pares de la Rosalia havien sortit en sentir aquell parlar desconegut.

—Ai, Verge pura! Es en Minet!—exclamà la mare.

I el pare, no sabent amb quins mots expressar la seva sorpresa, li allargà la mà.

El feren entrar i ell explicà senzillament per què venia.

—Si ella m'ha de voler, jo vinc a demanar-vos la Rosalia per esposa.

I veient en el posat de tots mostres d'assentiment, explicà com en sortint de l'hospital fou portat en una d'aquestes institucions protectores de la infantesa on li donaren una base de coneixements i el col·locaren d'aprenent mecànic, en una bona casa. Al cap de poc temps en Minet havia esdevingut un excel·lent fadrí mecànic guanyant un jornal esplèndid.

Per la seva activitat i la seva fidelitat, el seu amo se l'associà, pagant-li estudis adjients al seu ofici, i al cap de pocs anys, havent invertit el seu amo alguns capitals en la compra i venda d'automòbils, en Minet n'esdevingué tan bon comerciant que aconseguí molt aviat trobar-se en condicions de realitzar el somni de la seva vida, que era oferir el seu cor a la bona amigueta, valenta i caritativa, que l'havia auxiliat quan tots l'abandonaren.

—Per aquella bona acció, per la valentia i el bon cor que vas tenir, estimada Rosalia, per aquell got de llet que em vas posar als llavis, per aquella manta amb la qual em vas abrigar i pel càstig que vas sofrir pel teu ben obrar, jo vinc ara a oferir-te tot el meu cor i tot el meu pervindre. Els vols, Rosalia?

Ella, profundament commoguda, li adreçà una mirada per la que brollaven tota la joia i tota l'emoció que estava experimentant en aquells moments.

—Sempre he pensat en tu, Minet; i sempre t'he encomanat a la Mare de Déu—li podé dir a l'últim, amb la veu tremolosa i els ulls plens de llàgrimes.

La nova corregué aviat pel poble i tothom es sentí un xic avergonyit i un bon tros penedit de la conducta d'anys enrera, i això ja vol dir que l'esmena era possible.

Però tothom, no; perquè quan més enfeïnats es trobaven en Minet i la Rosalia, parlant del joïós avenir que els esperava, es presentà un home i digué a en Minet amb la veu forta i el to decidit:

—M'han dit que vostè sou aquell marrec que jo vaig carretejar cap a l'hospital, i vinc a veure si ara que sou ric no hi hauria alguna cosa per mi, perquè vaig ser jo el que vaig matar el gos rabiós que de segur havia entrat a la barraca per a mossegar-te.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

Bé per mal

(De Hartzenbusch)

A un perer una pedra
un noi tirà,
i una pera exquisida
l'arbre soltà.
El noble cor,
per el mal que li facin
torna favors.

Mal per bé

(De Príncipe)

Ordí a un matxo va dar-li
el bon Anton,
i per canvi el matxo
cosses li don.
La gent innoble
pel bé que puguin rebre
retorna cosses.

J. JESUALD B.

—Quan et vas examinar de Física podries haver-te banyat sense por d'ofegar-te.

—I per què, noi?

—Doncs perquè estaves «peix».

REFLEXIONS D'UN IGNORANT

Jo també

Es clar que en el món tot es repeteix; fins les modes, que quan es deixen són tant gastades, arriben a tornar. Tot el que pot passar a un hom pot passar a un altre; però he notat que hi ha gent als que sempre invariablement els passa tot el que passa als altres.

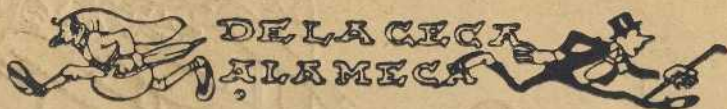
El «jo també» és una mena de tic del que en sofreix molta gent; i veureu que aquesta gent són tan nerviosos i impacients, que així que comenceu a contar quelcom que us ha passat, ja us paren amb el «jo també» i ja no us deixen continuar.

Si els hagués passat el que a nosaltres, o almenys ho contessin així, menys mal; lo risible i el que em fa reflexionar fins a capficar-m'hi, és que a aquesta gent del «jo també» els acostuma a passar tot al revés que a un hom. Aneu a contar, per exemple, que passant per un carrer heu donat una relliscada; així que

els del «jo també» senten l'enunciat del vostre cas us interrompeixen amb el seu «tic» i conten que un dia van caure d'una bastida per haver «ensopegat». Expliqueu, tots apesats, que us han donat un duro fals; ells també, sinó que ells sols conten que el van fer passar. la qual cosa és completament al revés; parieu d'una excursió que heu fet al Pirineu; ells també hi van anar, però amb la sola diferència que la van fer a Mallorca.

De quatre persones per amunt sempre se n'hi troba un dels del «jo també»; així és que, llevat de parlar en forma de «conferència» de divulgació, es fa difícil una explicació, més o menys provada, de fets viscuts; i això sols pot explicar el que sorgeixin tants conferenciants espontanis per a explicar coses que no valen la pena.

PAU

Noticia fresca

En tot el Regne Unit existeixen 60,000 establiments per al despatx exclusiu de gelats i begudes refrigerants i 200 grans fàbriques per a la venda a l'engròs dels esmentats productes.

No és d'estranyar, doncs, que els anglesos es distingeixin tant per llur sang freda.

JORDI BUSCA

ENDEVINA, ENDEVINETA

COMPRIMIT

F O S C A

céc, orb, cego, orfe de llum

J. JESUALD B.

TARJA

Bra. DALBERT i FRUITAT

ALELLA

Combinar aquestes lletres de manera que donguin el nom d'una co-

mèdia catalana d'en Frederic Soler (Pitarra).

MARIA PRATS.

LOGOGRAF NUMERIC

^{PARIS}

12345 Capital d'Europa.

1412 Objecte de fumar.

321 Peix.

12 Aliment.

4 Vocal.

MATEU COLOMÉ MAS.

Solucions a l'insertat en el número anterior

A la tarja:

«Griselda» Folch i Torres

Al logogrof numèric:

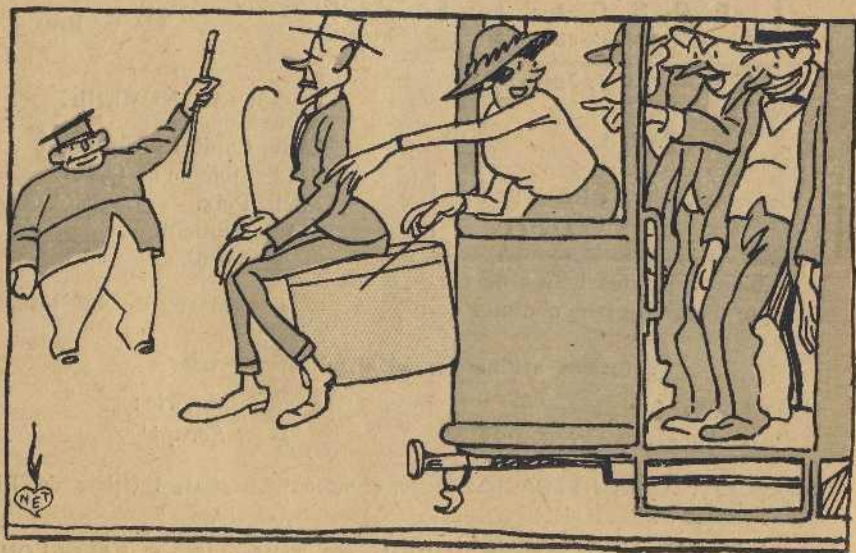
Serapi

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

Eduard i Josep Solà, impressors - València, 200 - Telèfon 1282 G.-BARCELONA

—Volen fer el favor d'un xic de lloc?
 —Per vostè, ja ens apartarem, més per el seu senyor, no, que vagi a peu.
 —Tot ho arreglarem!

—Veuen? El meu bon senyor no ocupa gens de lloc.